

Examination of Teacher Candidates' Tendencies Towards Entrepreneurship Skills¹

Sultan KARAGÖZ², Ezgi TAYLAN KOPARAN³, Timur KOPARAN⁴

Received: 15 November 2021, Accepted: 21 December 2021

ABSTRACT

With this research, it is aimed to examine the tendencies of pre-service teachers towards entrepreneurship skills in terms of different variables. The survey method was used in the research conducted at a state university in the Western Black Sea Region in the Spring Semester of the 2020-2021 Academic Year. The sample of the research consists of 854 teacher candidates, 184 male, and 670 female, studying in eight departments of the faculty of education. With the research, it was aimed to determine the general entrepreneurship tendencies of teacher candidates by the inductive method by examining the entrepreneurship skills tendencies of teacher candidates in terms of class, gender, and program variables. "Entrepreneurship scale for teacher candidates" was used as a data collection tool. The reliability coefficient Cronbach's Alpha value is calculated as 0.90. The scale consists of five sub-factors: taking risks, seeing opportunities, self-confidence, emotional intelligence, being innovative, and is in a 5-point Likert type. The obtained data were analyzed quantitatively with the SPSS package program, frequency, percentage, mean, standard deviation, independent sample t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and post hoc tests were applied. According to the findings obtained, pre-service teachers differed in risk-taking and emotional intelligence factors according to the gender variable, however, there is no significant difference in entrepreneurial skills across the scale. According to the class variable, 3rd graders are more confident than other grades, and 4th graders are emotionally intelligent. According to the program variable, the special education program has higher scores in the "risk-taking" and the social studies program's "innovativeness" factors than other programs conclusion has been reached.

Keywords: Entrepreneurship, entrepreneurial skills, teacher candidates

Ethical Committee Date / Number : Bulent Ecevit University Ethical Committee, 29 December 2020, No: 2014/08-13

EXTENDED ABSTRACT

Purpose and Significance

With this research, it is aimed to examine the entrepreneurship characteristics of teacher candidates in terms of different variables. The problem statement of the research; It was determined as "What are the entrepreneurship skills tendencies of teacher candidates?"

In line with the stated purpose and problem statement, the sub-problems of the research are: Entrepreneurial characteristics of teacher candidates;

- Does it differ significantly according to the gender variable?
- Does it differ significantly according to the grade level variable?

¹ This study is derived from first author's master thesis.

² Master Student, Zonguldak Bulent Ecevit University, krz.13.slt@gmail.com 0000-0001-5215-5818

³ Assoc.Prof.Dr., Zonguldak Bulent Ecevit University, Ereğli Faculty of Education, etaylan20@gmail.com 0000-0002-4762-2742

⁴ Assoc.Prof.Dr., Zonguldak Bulent Ecevit University, Ereğli Faculty of Education, timurkoparan@gmail.com 0000-0002-3174-2387

- Does it differ significantly according to the program variable?

With research; it is aimed to enter the entrepreneurial world, to raise awareness about entrepreneurship, to facilitate the emergence of existing skills, to determine the current level of education given to gain new skills and to provide information about the path to be followed in entrepreneurship education.

Methods

The preferred quantitative research method in this study is the survey model. The sample of the research consists of 854 teacher candidates, 184 male and 670 female, studying in eight departments of the faculty of education. "Entrepreneurship scale for teacher candidates" was used as a data collection tool, and the scale was delivered to the participants in the form of an online questionnaire. In the analysis of the data obtained, the analysis of the normal distribution of the data was made in the first stage by using the Spss package program. In the next step, frequency, percentage, mean, standard deviation, independent sample t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) and post-hoc tests were applied to the data that were found to have normal distribution.

Results

In the analyzes made in the it was determined that the entrepreneurial sub-dimensions of Risk-Taking and Emotional Intelligence changed according to gender. In the sub-dimensions of Seeing Opportunities, Being Innovative and Self-Confidence, it was determined that there was no difference according to gender. Emotional Intelligence on women and in the risk-taking entrepreneurial sub-dimension, it was observed that the scores on men were higher. However, there is no significant difference in entrepreneurial skill tendencies in terms of gender difference across the scale.

It has been determined that the scores in the dimensions of Taking Risk, Seeing Opportunities, Self-Confidence, Emotional Intelligence and Being Innovative which are entrepreneurial skill dimensions, are directly proportional to the increase in class level. Again, although the scores in the dimensions of Taking Risk and Seeing Opportunities are high in the 1st and 4th grades, there is no significant difference between these grades. In the dimension of being innovative, 3rd and 4th grade students have higher scores and innovative skills than 1st grade students. According to the results of the research, in which the 3rd grade students have higher scores in the Self-Confidence entrepreneur dimension, the 3rd graders are more self-confident than the 1st graders. In the Emotional Intelligence entrepreneurship dimension, the highest scores are between the 1st and 4th grades, and the significant difference is on the 4th grades.

According to the program, the scores in the dimensions of seeing opportunities, self-confidence and emotional intelligence are collected on the Special Education teacher candidates, and there is no significant difference in terms of the program difference. High scores on Special Education in the dimension of Risk-Taking indicate a significant difference between them and the primary school teacher candidates, and this difference was found to be in favor of Special Education teacher candidates. In the dimension of Being Innovative, the scores are on Social Studies teacher candidates, and there is a significant difference between them and Turkish teacher candidates. It has been determined that this difference is in favor of Social studies teacher candidates.

Discussion and Conclusions

The discovery, acquisition and transfer of existing entrepreneurial skills is essential for pre-service teachers from the beginning of university education, and these skills, which are instilled in future generations, will lead the way in raising the welfare of the society with added value. With this research, it is thought that by evaluating the entrepreneurial skills tendencies of teacher candidates in education faculties in order to raise this awareness, it is thought that it will contribute to new changes in the framework or basis of entrepreneurship in the education and training programs of all faculties, especially the education faculty education and training program. In addition, it is thought that by following the dynamics of global education, entrepreneurship education will contribute to the restructuring of education and training programs by making a more intensive contribution to all education levels, especially our universities.

Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Becerilerine Yönelik Eğilimlerinin İncelenmesi¹

Sultan KARAGÖZ², Ezgi TAYLAN KOPARAN³, Timur KOPARAN⁴

Başvuru Tarihi: 15 Kasım 2021, **Kabul Tarihi:** 21 Aralık 2021

ÖZET

Bu araştırma ile öğretmen adaylarının girişimcilik becerilerine yönelik eğilimlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. 2020-2021 Akademik Yılı Bahar Dönemi'nde Batı Karadeniz Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinde yapılan araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma örneklemini eğitim fakültesinin sekiz ana bilim dalında öğrenim görmekte olan 184'ü erkek, 670'i kadın toplam 854 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma ile öğretmen adaylarının sınıf, cinsiyet ve program değişkenleri açısından girişimcilik beceri eğilimleri incelenerek öğretmen adaylarının genel girişimcilik eğilimlerinin tümevarım yöntemi ile belirlenmesi amaçlanmıştır. Veri toplama aracı olarak "Öğretmen adaylarına yönelik girişimcilik ölçeği" kullanılmıştır. Güvenilirlik katsayısı Cronbach Alfa değeri 0.90 olarak hesaplanan ölçek, risk alma, fırsatları görme, kendine güven, duygusal zeka, yenilikçi olma şeklinde beş alt faktörden oluşmakta olup 5'li likert tipindedir. Elde edilen veriler SPSS paket programı ile nicel olarak analiz edilmiş, frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve post-hoc testleri uygulanmıştır. Elde edilen bulgularda cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının risk alma ve duygusal zeka boyutlarında farklılık gösterdiği, bununla birlikte ölçek genelinde girişimci becerilerin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği, sınıf değişkenine göre 3. sınıfların diğer sınıflara göre kendine daha fazla güvendiği, 4. sınıfların ise duygusal zeka puanlarının daha yüksek olduğu ve yenilikçi olmada ise 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin daha yüksek puanlara sahip olduğu, program değişkenine göre ise, özel eğitim programının "risk alma", sosyal bilgiler programının ise "yenilikçi olma" faktörlerinde diğer programlara göre daha yüksek puana sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, girişimci becerileri, öğretmen adayları

Etik Kurul İzni Tarih / Sayı : Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Etik Komisyonu, 29 Aralık 2020, No: 2014/08-13

1. Giriş

Sanayi devriminin başlatmış olduğu sirkülasyona ve gelişime hızlı devinimler ile eşlik eden teknolojik gelişmeler İnternetin icadı ile daha farklı boyutlara sürüklenmiştir. Özellikle sağlık, mühendislik, eğitim, iletişim, ulaşım alanlarında son yüzyılda geline nokta insan hayatına büyük kolaylıklar getirmiştir. Ölümçül salgın hastalıklara çare bulunması, tarımda verimli ürünlerin elde edilmesi, iş gücü ihtiyacının karşılanması, gıda ve türevlerine sistemli ve daha kolay ulaşım sağlanması vb. nedenlerin tetiklediği dünya nüfusu son yüzyılda daha yüksek devinim göstererek yaklaşık olarak dört katına ulaşmıştır (Buettner, 2020). Nüfusun bu denli yüksek hızda artması ve küresel nitelik ve nicelik odaklı gelişmenin bu hıza ayak uydurmak istemesi ulus ekonomilerinin daha kompleks ve kategorize olmasını sağlamış, bu ekonomiler; gelişmiş, gelişmekte, az gelişmiş ülke sınıflamalarına tabii olmuşlardır. Bu kategorilerin oluşmasına ve sirkülasyonuna en büyük katkıyı çoklu disiplinlerin birleşimi olan ekonomi verilerinin sağladığı görülmektedir. Modern yaşamın gelişme hızını etkileyen faktörlerin son iki yüzyılda ani hızına karşılık insan yaşamına entegre edilen pozitif katkılarının yanı sıra özellikle global anlamda yeni problemlere de kapı aralaması söz konusudur. Ani nüfus artış oranının istihdam artışı oranından çok daha büyük olması işsizlik oranlarında da artış olmasına doğrudan etki etmiş olup, nüfus artış hızına istihdam alanları artış hızı yetişememiştir (Tüik, 2020). Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde istihdam alanlarının dar bir alana yayılması bu kategorilerde işsizlik oranları sürekli artış gösteren bir fonksiyon haline getirdiği görülmektedir. (Trading Economics, 2020). Diğer yandan ülkeler arasındaki rekabetin somut dönemden İnternet bazlı teknolojik gelişmelerin küresel bir boyuta dönüşmesi ile soyut hale geldiğini söylemek hatalı olmayacaktır. Rekabetin daha karmaşık hale gelerek global nitelik ve nicelikte değişkenliğe uğraması, yüksek nüfus artış hızı, istihdam alanlarının yetersizliği ile birlikte yine işsizlikte görülen yüksek artış hızı,

¹Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Yüksek lisans öğrencisi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, krz.13.slt@gmail.com 0000-0001-5215-5818

³ Doç.Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, etaylan20@gmail.com 0000-0002-4762-2742

⁴ Doç.Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, timurkoparan@gmail.com 0000-0002-3174-2387

kadınların iş gücüne katılmalarının desteklenmesi ile kadın iş gücü oranlarının artması ve teknolojik devrimin süreklilik göstermesi gibi vb. nedenlerin ortaya çıkardığı yeni istihdam alanları ihtiyacıyla birlikte ulusal ve küresel boyutta katma değerli ürünlerin yaratılması toplumların ortak hedefleri arasında yer almaktadır (Khan, 2011). Toplumların hem kendi iç gelişimleri sağlamak hem de küresel gelişime ayak uydurma adına yeni istihdam alanları yaratmak için vatandaşlarını 21. yüzyılın ihtiyaçlarına göre yetiştirmeyi amaçladığı görülmektedir. Bu gerçeğin ışığında özellikle yeni istihdam alanları ve çağa uyumlu bilinçli bireylerin yetiştirilmesi amacı ile tüm ülkeler çeşitli politikalar benimsemeye başlamıştır.

1900'lerden itibaren çok daha belirgin ve hızlı devrimler gösteren bilimsel devrimler, teknolojik şoklar, ekonomik gelişmeler sadece kendi bağlantılarını değil, diğer disiplinlerin de değişim rüzgârına kapılmasını sağlamıştır. Bilimsel bilginin karşı konulmaz geometrik artışı ile eğitimde süreklilik gösteren reform hareketi başlamış, gelişime ve yeniliğe açık eğitim ve öğretim anlayışı benimsenmiştir. Bu doğrultuda eğitim ve öğretim programları da değişim rüzgarına eşlik ederek reformlara kapı aralamış ve yeni becerilerin bu programlara entegre edilmesine olanak tanımıştır. Bilimsel yeniliklerin geniş sirkülasyonu sayesinde bireylerin topluma hazırlanması için yaşam boyu uygulanan eğitim ve öğretim programları beceri kazanımlarının değişime uyum sağlayarak yeni tanımlamalarla yapılandırılması söz konusudur (Stewart, 2010; Wilmarth, 2010). Özellikle yeni istihdam alanlarının oluşumu ve çağa uyumlu bilinçli bireylerin yetiştirilmesi amacı ile gelişmemiş, gelişmekte ve gelişmiş ülkelerin kendi sosyoekonomik düzeylerine göre çeşitli politikalar benimsemesi ve çağın gereksinimlerine uygun becerilerin yeniden tanımlanması ile 21. yüzyıl becerileri kavramı ortaya çıktığı görülmektedir (European Commission, 2013). Çok yönlü yeteneklerin ortaya çıkartılması ve daha aktif bir şekilde uygulamaya dökülmesi için bahsi geçen becerilerin temel eğitim ve öğretimden bu yana verilmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda halihazırda eğitim ve öğretim politikaların dışında farklı bir yönde ve alt tabanda 21. yüzyıl ihtiyaçlarına uygun bireylerin yetişmesi için öğretim programlarına düzenlemeler yapılmakta ve yenilikler entegre edilmektedir (European Commission, 2013). Bu becerilerin teorik tanımlanması ve uygulama ile hayata katılması sonucunda ekonomiye, teknolojiye ve bilime yön vermesi beklenmektedir. Bu bağlamda 21. yüzyıl becerileri lokomotifinin girişimcilik olduğu ve bu anlamda en büyük görevin girişimcilik kavramı üzerinde olduğunu görülmektedir (Rasmussen ve Sørheim, 2006). Diğer yandan birçok beceri ve kavramla ilintili olması da girişimciliği çok boyutlu bir karaktere bürümekte ve farklı tanımlamalara sahip olduğunu göstermektedir. Girişimcilik literatüründe net bir tanım bulunmamakla birlikte çoklu tanımlamaları tek bir tanıma indirgemek adına ortak fikir birliğine ulaşılmadığını söylemek mümkündür. Bu tanımlamalardan birine göre girişimcilik; gerekli olan finansal desteğin ve zamanın sağlanması ile risk faktörünün de ele alınarak özellikle finansal açıdan getirisi olan yeni oluşumların ortaya koyulması olarak ifade edilmektedir (Atasoy, 2012). Salt girişimcilik kavramı çatısı altında çoklu becerilerin bulunması, bilim ve teknolojinin ulus ekonomisi ile aynı doğrultuda ilerlemesi girişimciliği ve dallarını önem temelinde her geçen gün daha da güçlendirmektedir. Günümüz itibarıyla girişimci beceriler eğitim ve öğretim çoklu disiplinleri içerisinde kendine daha aktif bir şekilde yer bulmaya başlamıştır. Bireylerde var olan girişimci becerilerin ortaya çıkartılması, yeni becerilerin kazandırılması, girişimci atmosferinde bulunma adına geliştirilmesi gereken tutum ve davranışların geliştirilmesinde girişimcilik eğitiminin çok önemli bir rolü bulunduğu kabul edilmektedir (European Commission, 2004; 2008). Bu bağlamda bireylerde kazanılmış girişimci tutum ve davranışların sadece iş hayatına katkı sağlamayıp günlük yaşamda herkese faydalı olabileceği, toplum yararına işlevsel nitelik taşıdığı belirtilmektedir (European Commission, 2004). Girişimcilik eğitimi ile ekonomilerin işleyişinin kavranmasının yanı sıra; yönetme, planlama, organize etme, analiz, sentez, iletişim, müzakere, bireysel ya da takım çalışma ruhunu kazanma, kişisel ve profesyonel davranış stili geliştirme, risk alma, fırsatları kavrama ve bu fırsatları değerlendirme, inisiyatif alabilme, kendi motivasyonunu sağlayabilme ve kararlı olma tutumlarını kazandırılması amaçlanmaktadır (Curt, 2011). Bu becerilerin yanı sıra girişimci eğitime maruz kalan bireylerin bağımsız hareket edebilmeleri, bireysel motivasyonu sağlamaları ve sebat edebilme tutumlarını kazanmaları da amaçlanmaktadır (Curt, 2011).

Bu bağlamda halihazırda küresel boyutta konumu yükselen bir fonksiyonda sürekliliğe işaret eden girişimci ve girişimci eğitimi temelini baz alınması ile bu araştırmada; girişimci dünyasının boyutlarına giriş yapmak, girişimci becerileri farkındalığı kazandırmak, var olan becerilerin ortaya çıkmasını kolaylaştırmak, yeni becerileri kazandırmak için verilen girişimci eğitiminin şu anki düzeyi ve gelecekte olması gereken düzeyini saptayabilmek adına eğitimde ve öğretimde başrolde bulunan öğretmen adaylarının girişimci becerilerini sınavarak girişimci becerilerin kazandırılması için girişimcilik eğitiminde nasıl bir yol izleneceğini hakkında bilgi vermesi araştırmada önem arz etmektedir. Yine işsizlik ve istihdam problemlerinin zamanla süregelen artışına çözüm üretmek, toplum sosyal normlarınca benimsenmiş,

kalıplaşmış mesleklerde sürekli bir boş istihdam alanı beklentisinden vazgeçmek, farklı alanlara yönelememe ve risklerden kaçınma nedenleriyle birlikte hem bireysel hem de toplumsal gelişmenin önünde set olan nedenleri ortadan kaldırma, katma değerli yeniliklerin önünü açmak adına farkındalık yaratmak ve teşvik etmek araştırmanın önemi dahilinde bulunmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı ve Problemi

Bu araştırma ile öğretmen adaylarının girişimcilik özelliklerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında araştırmanın problem cümlesi; "Öğretmen adaylarının girişimcilik beceri eğilimleri nelerdir?" şeklinde belirlenmiştir. Bu probleme yönelik aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- Öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri sınıf değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri program değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

2. Yöntem

Bu çalışmada tarama yöntemi benimsenmiştir. Nicel araştırma yaklaşımı olan tarama yönteminde seçilen örneklem ile çok sayıda katılımcıya ulaşmak mümkündür. Tarama çalışmaları kurumların, toplumların, olayların doğasını ve ne tür özelliklere sahip olduklarını tespit etmek amacıyla kullanılan bir yöntemdir (Navarro ve Maldonado, 2007). Nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama yaklaşımında önceden hazırlanarak yapılandırılmış sorulardan oluşan ölçme aracı ile çok fazla katılımcıdan elde edilen verilerin istatistik analizi yapılabilmektedir. Bununla birlikte seçilen örnekleme ait alan taramasında ise görüşlerin ve özelliklerin neden oluştuğundan ziyade örneklemin bireyler açısından nasıl dağıldığı ile ilgilenilmektedir (Fraenkel ve Wallen, 2006).

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Aynı değişken hakkında çok sayıda katılımcıdan veri toplanmasına ve bu verilerin yorumlanmasını sağlayan tarama çalışmalarında en sık kullanılan veri toplama tekniği anket yöntemi olarak görülmektedir. Yapılandırılmış anket ile katılımcılardan yazılı ve sözlü bilgi alınması söz konusudur. Katılımcılardan yüz yüze, posta, telefon ve internet ortamında online bir şekilde verilerin toplanması söz konusu olabilir. Yapılandırılmış anket ile katılımcıların fikirleri, inançları, duyguları, sosyal ve ekonomik durumları vb. hakkında sistematik veriler toplanması sağlanmaktadır. Doğrudan sayısal verilerin halihazırda bulunduğu maaş, gelir ve giderler, yatırım, gibi birçok olgular başta olmak üzere eğilim, memnuniyet, beklenti ve stres gibi nitelikler de anket yöntemi ile ölçülmekte ve analiz edilmektedir (Arıkan, 2018). Araştırma ile girişimci beceri eğilimlerinin ölçülmesinin hedeflenmesi neticesinde verilerin toplanmasında kullanılan anket İnternet üzerinden hazırlanarak online bir şekilde katılımcılar ile buluşturulmuştur.

2.1. Etik Kurulu İzni

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İnsan Araştırmaları Etik Kurulu, 29/12/2020 Tarihli, 2014/08-13 Sayılı Senato Kararı. Protokol No: 1014.

2.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemini Batı Karadeniz Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Fakülte'deki toplam 8 program ve bu programların tüm sınıf düzeyleri çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırma 2020-2021 Akademik Yılı Bahar Döneminde gerçekleştirilmiş olup, örnekleme ait özellikler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1
Araştırma Örneklemine İlişkin Sayılar ve Yüzdeler

Örneklem Özellikleri		f	%
1. Cinsiyet	Kadın	670	78
	Erkek	184	22
	Toplam	854	100
2. Sınıf Düzeyi	1. sınıf	152	18
	2. sınıf	173	20
	3. sınıf	146	17
	4. sınıf	383	45
	Toplam	854	100
3. Program	Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	101	12
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	84	10
	Okul Öncesi Öğretmenliği	163	19
	Özel Eğitim Öğretmenliği	65	7
	Sınıf Öğretmenliği	121	14
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	66	8
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	67	8
	Türkçe Öğretmenliği	187	22
Toplam	854	100	

Tablo 1’den görüldüğü üzere araştırmanın örneklemini 670’ü kadın, 184’ü erkek olmak üzere toplam 854 öğretmen adayından oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının 152’si 1. sınıf, 173’ü 2. sınıf, 146’sı 3. sınıf, 383’ü 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının 101’i Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, 84’ü İlköğretim Matematik Öğretmenliği, 163’ü Okul Öncesi Öğretmenliği, 65’i Özel Eğitim Öğretmenliği, 121’i Sınıf Öğretmenliği, 66’sı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, 67’si Fen Bilgisi Öğretmenliği, 187’si Türkçe Öğretmenliği lisans programına kayıtlıdır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Devci ve Çepni (2015) tarafından geliştirilen “Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, Risk Alma, Fırsatları Görme, Kendine Güven, Duygusal Zeka, Yenilikçi Olma şeklinde 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Risk alma, Fırsatları Görme, Kendine Güven boyutlarında 7 madde, Duygusal Zeka boyutunda 9 ve Yenilikçi Olma boyutunda ise 8 madde olmak üzere ölçek genelinde 38 madde bulunmaktadır. Bu maddelerin 33’ü olumlu, 5’i olumsuz (Her alt boyutta 1’er olumsuz madde) kategorisinde bulunmaktadır (Çepni ve Devci, 2015). Ölçek alt boyutlarının Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı; Risk Alma 0.74, Fırsatları Görme 0.77, Kendine Güven 0.82, Duygusal Zeka 0.81 ve Yenilikçi Olma 0.83 olarak tespit edilmiş, ölçek genelinde toplam 38 madde için güvenirlik katsayısı ise 0.90 olduğu belirtilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarına ait Cronbach Alpha katsayı ortalamaları 0.77 üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Bir ölçeğin Cronbach Alpha kat sayısı $0.80 \leq \alpha < 1.00$ aralığında ise ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu söylenir (Albayrak vd., 2005). Bu bağlamda çalışma kapsamında kullanılan ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir. Ölçekte maddelere verilen cevaplar ise; "hiç katılmıyorum", "katılmıyorum", "kararsızım", "katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" şeklinde olup ölçek 5’li likert tipindedir.

Veriler 2020-2021 akademik yılı Bahar Döneminde yaklaşık 4 haftalık bir süreçte gönüllülük esasına göre toplanmış ve süre sonunda anket pasif hale getirilmiştir. Anket internet formatı biçimine getirilerek öğretmen adayları ile buluşturulmuş, verilen yanıtlar yine online bir formatta toplanarak analize tabii tutulmuştur.

2.4. Verilerin Analizi

Ölçek maddelerine verilen cevaplar “Hiç katılmıyorum” ’dan “Tamamen katılıyorum” ’a doğru 1’den 5’e kadar puanlanarak kodlama yapılmış ve her seçeneğe verilen kod değerleri ile ağırlıklı puanlar toplanıp, ham puanlar ile istatistiksel analizler hesaplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılarak frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Post-Hoc testleri uygulanmıştır. Araştırmada analizler yapılırken anlamlılık düzeyi ($p=0.05$) olarak belirlenmiş ve öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri bağımlı değişken, diğer değişkenler bağımsız değişken olarak kabul edilmiştir. Problemlere yönelik analizlerin yapılabilmesi için ilk etapta verilerin

normal dağılımda olup olmadığı hakkında bilgi veren ölçümler yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin tespit edilebilmesi için çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerlerine bakılmıştır. Verilerin normallik testinin tam anlamıyla doğrulanabilmesi için çarpıklık-basıklık değerleri yanında, Q-Q grafikleri ve histogram grafikleri de incelenmiştir. İncelemeler sonucunda verilerin normallik varsayımlarını karşıladığı görülmüş ve parametrik testlerin yapılabileceğine karar verilmiştir.

3. Bulgular

3.1. Girişimci Beceri Eğilimlerinin Cinsiyete Yönelik Bulguları

Öğretmen adaylarının girişimcilik becerilerinin cinsiyete yönelik farklılaşma durumunu incelemek için bağımsız t-testleri uygulanmıştır. Test sonucu ile elde edilen bulgular tablolar halinde sunulurken cinsiyet farklılığına göre becerilerin konumları analiz edilmiştir. Bu bağlamda hazırlanan Tablo 2’de öğretmen adaylarının girişimcilik becerileri ölçek geneli testi ile birlikte ölçek alt boyutları olan; Risk Alma, Fırsatları Görme, Kendine Güven, Duygusal Zeka ve Yenilikçi Olma kategorilerinin her biri üzerinde uygulanan bağımsız t-testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 2
Cinsiyete Göre Durumuna Ait Bağımsız t-testi Sonuçları

Ölçek Alt Boyutları	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Risk Alma	Kız	670	3.7166	0.40462	852	2.049	0.041*
	Erkek	184	3.7865	0.42766			
Fırsatları Görme	Kız	670	3.9231	0.39195	852	0.303	0.762
	Erkek	184	3.9130	0.41210			
Kendine Güven	Kız	670	4.0949	0.47072	852	0.262	0.794
	Erkek	184	4.0846	0.47138			
Duygusal Zekâ	Kız	670	3.8215	0.42142	852	2.068	0.039*
	Erkek	184	3.7493	0.41085			
Yenilikçi Olma	Kız	670	3.4194	0.49494	852	0.829	0.407
	Erkek	184	3.3851	0.50457			
Girişimcilik Testi Genel	Kız	670	3.7951	0.32973	852	0.414	0.679
	Erkek	184	3.7837	0.33129			

Tablo 2’de sunulan verilere göre öğretmen adaylarının girişimcilik becerileri ölçek geneli başta olmak üzere ölçek; fırsatları görme, kendine güven ve yenilikçi olma alt beceri boyutlarında cinsiyete göre farklı bir eğilimi bulunmamaktadır. Bununla birlikte ölçek risk alma alt boyutunda ($t_{852} = 2.049$, $p < .05$) bulgusu ve duygusal zeka alt boyutunda ($t_{(852)}=2.068$, $p < .05$) bulgusu öğretmen adaylarının girişimcilik becerilerinin bu boyutlarda değiştiğine işaret etmektedir.

3.2. Girişimci Beceri Eğilimlerinin Sınıf Düzeyine Yönelik Bulguları

Öğretmen adaylarının sınıf kademesi farklılaşmasına göre risk alma girişimcilik alt boyutuna ilişkin yapılan betimsel analiz verileri Tablo 3’te sıralanmıştır.

Tablo 3
Sınıf Düzeyine Göre Risk Almaya İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	SS
1	152	3.7237	0.36456
2	173	3.6879	0.39245
3	146	3.7016	0.40488
4	383	3.7661	0.43406
Toplam	172	3.7317	0.41044

Verilerin Tablo 3’teki sınıf kademesine göre işaret ettiği bulgularda ise ilk ve son sınıf kademe öğretmen adaylarının risk alma boyut becerilerinde ortalama puanlar daha yüksek bir düzeyde seyretmektedir. Bununla birlikte ortalama puanlarda görülen bu ayrışmada anlamlılığın aranmasına istinaden tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve veriler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Sınıf Düzeyine Göre Risk Almaya İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	0.929	3	0.310	1,843	0.138
Gruplar içi	142.772	850	0.168		

Tablo 4'te sunulan veriler öğretmen adaylarının risk alma girişimcilik becerileri arasında sınıf kademesi farklılığına göre değişmediğine işaret etmektedir ($F_{(3, 850)} = 1.843, p > .05$).

Fırsatları görme girişimci becerilerin sınıf kademesi farklılığının referans alınması ile yapılan betimsel analiz verileri Tablo 5'te sıralanmıştır.

Tablo 5

Sınıf Düzeyine Göre Fırsatları Görmeye İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	SS
1	152	3.9306	0.34593
2	173	3.8876	0.37457
3	146	3.8858	0.37639
4	383	3.9455	0.42964
Toplam	172	3.9209	0.39615

Tablo 5'te verilerin sunmuş olduğu bulgulara göre fırsatları görme girişimci beceri boyutunda 1. ve 4. sınıf öğretmen adaylarına ait ortalama puanlar diğer sınıflara göre ayrılmaktadır. Ayrılmadaki anlamlılığın aranmasına istinaden yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 6'da sıralanmıştır.

Tablo 6

Sınıf Düzeyine Göre Fırsatları Görmeye İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	0.616	3	0.205	1,311	0.270
Gruplar içi	133.250	850	0.157		

ANOVA testi verilerinin işaret ettiği bulgulara göre fırsatları görme girişimci beceri boyutunda sınıf kademe değişikliği anlamlı bir farklılığı göstermemektedir ($F_{(3, 850)} = 1.311, p > .05$).

Kendine güven girişimci beceri boyutunda sınıf kademesi farklılığına ait betimsel analiz sonuçlarına ilişkin veriler Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7

Sınıf Düzeyine Göre Kendine Güvene İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	SS
1	152	4.0028	0.43946
2	173	4.0710	0.42513
3	146	4.1566	0.47553
4	383	4.1138	0.49553
Toplam	172	4.0927	0.47060

Betimsel analiz verilerinin sunmuş olduğu bulgularda 3. sınıf öğretmen adaylarının kendine güvene yönelik puan ortalamaları diğer sınıflara göre ayrılmaktadır. Ayrılmadaki anlamlılığın tespiti için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları ise Tablo 8'de sıralanmıştır.

Tablo 8

Sınıf Düzeyine Göre Kendine Güvene İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	2.075	3	0.692	3,146	0.025*
Gruplar içi	186.836	850	0.220		

Girişimci beceri boyutlarından olan kendine güvene ait verilerin sunmuş olduğu bulgu ise ($F_{(3, 850)} = 3.146, p < .05$) şeklinde olup, anlamlı farklılığa işaret etmektedir. Anlamlı farklılığın bulunduğu sınıf kademesi gruplarının tespiti için yapılan Post-Hoc testi verileri ise Tablo 9'da sıralanmıştır.

Tablo 9

Sınıf Düzeyine Göre Öğretmen Adaylarının Kendine Güven Post-Hoc Testi Sonuçları

	Grupların Karşılaştırılması	Ortalama Fark	Standart Hata	Anlamlılık Düzeyi
1.sınıf	2.sınıf	-0.06820	0.05212	1.00
	3.sınıf	-0.15374*	0.05433	0.029*
	4.sınıf	-0.11094	0.04494	0.083
2.sınıf	1.sınıf	-0.06820	0.05212	1.00
	3.sınıf	-0.08554	0.05269	0.629
	4.sınıf	-0.04275	0.04295	1.00
3.sınıf	1.sınıf	-0.15374*	0.05433	0.029*
	2.sınıf	-0.08554	0.05269	0.629
	4.sınıf	-0.04279	0.04560	1.00
4.sınıf	1.sınıf	-0.11094	0.04494	0.083
	2.sınıf	-0.04275	0.04295	1.00
	3.sınıf	-0.04279	0.04560	1.00

Tablo 9'un sunmuş olduğu verilerden elde edilen bulgularda ise 1 ila 3. sınıflar arasında 3. sınıflar lehine istatistiksel olarak ($p < .01$) düzeyinde farklılık tespit edilmiştir. Kendine güvene ilişkin diğer sınıf kademelerinde ise istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p > .05$).

Sınıf kademe farklılığına göre öğretmen adaylarının girişimci beceri duygusal zekâ alt boyutu betimsel analiz sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10

Sınıf Düzeyine Göre Duygusal Zekâyâ İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	SS
1	152	3.7007	0.36084
2	173	3.8035	0.35667
3	146	3.7834	0.41008
4	383	3.8574	0.46262
Toplam	854	3.8059	0.41998

Elde edilen betimsel analiz sonuçları 4. sınıf öğretmen adaylarının duygusal zeka girişimci beceri alt boyutu puanlarının diğer sınıf kademelerinden daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Puanlardaki anlamlılığın aranması için yapılan için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları ise Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11

Sınıf Düzeyine Göre Duygusal Zekâyâ İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	2.773	3	0.924	5,321	0.001*
Gruplar içi	147.682	850	0.174		

Öğretmen adaylarının duygusal zeka girişimci becerilerinde sınıf kademe farklılığında anlamlı bir farklılık olduğu Tablo 12'de görülmektedir ($F_{(3, 850)} = 3.146, p < .05$).

Farklılığa ait grupların belirlenmesi için yapılan Post-Hoc testi sonuçları Tablo 12'de sıralanmıştır. Tablo 12'deki bulgulara göre 1. ve 4. sınıf arasında anlamlı farklılık bulunmakta olup, farklılık 4. sınıf öğretmen adayları lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 12

Sınıf Düzeyine Göre Öğretmen Adaylarının Duygusal Zeka Post-Hoc Testi Sonuçları

	Grupların Karşılaştırılması	Ortalama Fark	Standart Hata	Anlamlılık Düzeyi
1.sınıf	2.sınıf	-0.10281	0.04634	0.161
	3.sınıf	-0.08273	0.04830	0.523
	4.sınıf	-0.15672*	0.03996	0.001*
2.sınıf	1.sınıf	-0.10281	0.04634	0.161
	3.sınıf	-0.02008	0.04684	1.00
	4.sınıf	-0.05391	0.03818	0.950
3.sınıf	1.sınıf	-0.08273	0.04830	0.523
	2.sınıf	-0.02008	0.04684	1.00
	4.sınıf	-0.07399	0.04054	0.410
4.sınıf	1.sınıf	-0.15672*	0.03996	0.001*
	2.sınıf	-0.05391	0.03818	0.950
	3.sınıf	-0.07399	0.04054	0.410

Sınıf kademe farklılığına ilişkin yenilikçi olma girişimci becerilerine ait yapılan betimsel analiz sonuçlarına ait veriler Tablo 13'te sıralanmıştır.

Tablo 13

Sınıf Düzeyine Göre Yenilikçi Olmaya İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	SS
1	152	3.2782	0.45497
2	173	3.3889	0.43852
3	146	3.4589	0.46532
4	383	3.4577	0.53901
Toplam	854	3.4120	0.49693

Tablo 13 verilerine göre 3. ve 4. sınıf öğretmen adayları yenilikçi olma boyutu girişimci beceri puanlarının birbirine çok yakın olup, 1. ve 2. sınıflara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Betimsel analiz puanlarındaki anlamlı farklılığın aranması için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) bulguları Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14

Sınıf Düzeyine Göre Yenilikçi Olmaya İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	3.933	3	1.311	5,391	0.001*
Gruplar içi	206.710	850	0.243		

ANOVA testi sonuçları yenilikçi olma girişimci beceri boyutunun sınıf kademesi farklılığına göre ayrıştığını göstermektedir ($F_{(3, 850)} = 3.146, p < .05$). Farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunun tespit edilmesi için yapılan Post-Hoc testi sonuçları Tablo 15'te sıralanmıştır.

Tablo 15

Sınıf Düzeyine Göre Öğretmen Adaylarının Yenilikçi Olma Post-Hoc Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	Grupların Karşılaştırılması	Ortalama Fark	Standart Hata	Anlamlılık Düzeyi
1.sınıf	2.sınıf	-0.11074	0.05482	0.262
	3.sınıf	-0.18071	0.05715	0.010
	4.sınıf	-0.17947*	0.07427	0.001*
2.sınıf	1.sınıf	0.11074	0.05482	0.262
	3.sınıf	-0.06997	0.05542	1.00
	4.sınıf	-0.06873	0.04517	0.771
3.sınıf	1.sınıf	-0.18071*	0.05715	0.010
	2.sınıf	0.06997	0.05542	1.00
	4.sınıf	0.00124	0.04796	1.00
4.sınıf	1.sınıf	0.17947*	0.04727	0.001*
	2.sınıf	0.06873	0.04517	0.771
	3.sınıf	-0.00124	0.04796	1.00

Tablo 15'teki bulgular 1 ve 4. sınıflar ile 1 ve 3. sınıflar arasında anlamlı farklılığa işaret etmekte olup, bu anlamlılığın 3. ve 4. sınıf lehine olduğu göstermektedir. Farklı bir söylem ile 3. ve 4. sınıf öğretmen adaylarının yenilikçi olma becerileri 1. sınıf öğretmen adaylarına göre daha belirgindir.

3.3. Girişimci Beceri Eğilimlerinin Program Farklılığına Yönelik Bulguları

Girişimcilik ölçeğinden elde edilen verilerin program farklılığına göre ANOVA sonuçları Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 16

Programa Göre Girişimcilik ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	1.231	7	0.176	1.624	0.125
Gruplar içi	91.606	846	0.108		

Program değişkenine göre öğretmen adaylarının girişimci becerilerin risk alma boyutuna ilişkin betimsel veriler aşağıdaki Tablo 17'de sıralanmıştır.

Tablo 17

Program Değişkenine Göre Risk Almaya İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Program	N	\bar{X}	SS
Psikolojik Danış. ve Rehberlik	101	3.6987	0.41743
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	84	3.6786	0.44511
Okul Öncesi Öğretmenliği	163	3.7301	0.38784
Özel Eğitim Öğretmenliği	65	3.8615	0.38463
Sınıf Öğretmenliği	121	3.6718	0.45312
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	66	3.7944	0.42536
Fen Bilgisi Öğretmenliği	67	3.6567	0.39167
Türkçe Öğretmenliği	187	3.7731	0.37844
Toplam	854	3.7317	0.41044

Risk alma girişimci beceri boyutunda program değişkenine ilişkin betimsel analiz bulguları Özel Eğitim Öğretmenliği üzerinde puanların daha yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Tablo 17'deki bulgulara istinaden puanlardaki anlamlılığın aranması adına yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları ise Tablo 18'de sıralanmıştır.

Tablo 18

Programa Göre Risk Almaya İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	2.834	7	0.405	2.432	0.018*
Gruplar içi	140.867	846	0.167		

ANOVA testi bulguları ($F_{(3, 850)} = 2.432$, $p < .05$) şeklinde olup, risk alma beceri boyutunun program değişkenine göre ayrıştığını söylemektedir.

Ayrışmanın hangi programlar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Post-Hoc testi sonuçları ise Tablo 19'da sunulmuştur.

Tablo 19

Programa Göre Öğretmen Adaylarının Risk Alma Post-Hoc Testi Sonuçları

	Grupların Karşılaştırılması	Ort. Fark	S. Hata	Anlamlılık D.
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	İlköğ. Matematik Öğr.	0.02016	0.06026	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	-0.03133	0.05167	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.16281	0.06489	0.344
	Sınıf Öğretmenliği	0.02694	0.05500	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	0.09565	0.06459	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.04201	0.06429	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	-0.07438	0.05039	1.00
İlköğr. Matematik Öğr.	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.02016	0.06026	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	-0.05149	0.05481	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.18297	0.06741	0.190
	Sınıf Öğretmenliği	0.00679	0.05795	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.11580	0.06712	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.02186	0.06684	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	-0.09454	0.05360	1.00
Okul Öncesi Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.03133	0.05167	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	0.05149	0.05481	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.13148	0.05986	0.793
	Sınıf Öğretmenliği	0.05828	0.04897	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.06431	0.05953	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.07334	0.05922	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	-0.04305	0.04373	1.00
Özel Eğitim Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.16281	0.06489	0.344
	İlköğ. Matematik Öğr.	0.18297	0.06741	0.190
	Okul Öncesi Öğretmenliği	0.13148	0.05986	0.793
	Sınıf Öğretmenliği	0.18976	0.06275	0.049*
	Sosyal Bilgiler Öğr.	0.06717	0.07131	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.20482	0.07104	0.113
	Türkçe Öğretmenliği	0.08843	0.05875	1.00
Sınıf Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	-0.02694	0.05500	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	-0.00679	0.05795	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	-0.05828	0.04897	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.18976	0.06275	0.049*
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.12259	0.06244	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.01507	0.06214	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	-0.10133	0.04761	0.941
Sosyal Bilgiler Öğr.	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.09565	0.06459	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	0.11580	0.06712	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	0.06431	0.05953	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.06717	0.07131	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	0.12259	0.06244	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.13766	0.07077	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	0.02126	0.05842	1.00
Fen Bilgisi Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	-0.04201	0.06429	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	-0.02186	0.06684	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	-0.07334	0.05922	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.20482	0.07104	0.113
	Sınıf Öğretmenliği	-0.01507	0.06214	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.13766	0.07077	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	-0.11639	0.05810	1.00
Türkçe Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.07438	0.05039	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	0.09454	0.05360	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	0.04305	0.04373	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.08843	0.05875	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	0.10133	0.04761	0.941
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.02126	0.05842	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.11639	0.05810	1.00

Tablo 19'deki bulgular Özel Eğitim ve Sınıf Öğretmenliği arasında anlamlı farklılık bulunduğunu ve bu farklılığın Özel Eğitim Öğretmenliği üzerinde olduğunu göstermektedir.

Diğer bir girişimci alt boyutu olan fırsatları görmeye yönelik program farklılığına ilişkin betimsel veriler Tablo 20'de sıralanmıştır.

Tablo 20

Program Değişkenine Göre Fırsatları Görmeye İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Program	N	\bar{X}	SS
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	101	3.9450	0.38414
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	84	3.8796	0.32961
Okul Öncesi Öğretmenliği	163	3.9127	0.37543
Özel Eğitim Öğretmenliği	65	4.0068	0.39814
Sınıf Öğretmenliği	121	3.8356	0.45318
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	66	3.9747	0.43660
Fen Bilgisi Öğretmenliği	67	3.9221	0.39922
Türkçe Öğretmenliği	187	3.9394	0.38614
Toplam	854	3.9209	0.39615

Fırsatları görmeye yönelik betimsel analiz bulguları Özel Eğitim Öğretmenliği üzerinde puanların yığıldığını göstermektedir. Bu yığılmadaki anlamlılığa ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA) bulguları ise Tablo 21'de sıralanmıştır.

Tablo 21

Programa Göre Fırsatları Görmeye İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	1.828	7	0.261	1.673	0.112
Gruplar içi	132.038	846	0.156		

Programların kendi içinde anlamlılığını tanımlayan bulguya ait denklem ($F_{(7, 846)} = 1.673, p > .05$) şeklinde olup, anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Kendine güven girişimci beceri alt boyutunda program farklılığına ilişkin betimsel analize ait bulgular Tablo 22'de sıralanmış bulunmaktadır.

Tablo 22

Program Değişkenine Göre Kendine Güven İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Program	N	\bar{X}	SS
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	101	4.0198	0.04725
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	84	4.0238	0.43559
Okul Öncesi Öğretmenliği	163	4.0719	0.45547
Özel Eğitim Öğretmenliği	65	4.1604	0.43996
Sınıf Öğretmenliği	121	4.0968	0.50075
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	66	4.1515	0.48389
Fen Bilgisi Öğretmenliği	67	4.0789	0.53237
Türkçe Öğretmenliği	187	4.1390	0.45452
Toplam	854	4.0927	0.47060

Betimsel analiz bulgusuna ait tablodaki puan ortalaması 4.0198 ile 4.1604 arasında değişmekte ve birbirine yakın bir seyir izlemektedir.

Tek yönlü varyans analizi olan ANOVA testi ile farklılığa ilişkin puanlar Tablo 23'teki gibi tespit edilmiştir. Elde edilen ($F_{(7, 846)} = 1.673, p > .05$) bulgusuna göre kendine güven beceri boyutunda programlar arası bir farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 23

Programa Göre Kendine Güvene İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	1.949	7	0.278	1.260	0.267
Gruplar içi	186.961	846	0.221		

Duygusal zeka girişimci beceri boyutuna ilişkin betimsel analize ait elde edilen veriler Tablo 24'te bulunmaktadır.

Tablo 24

Program Değişkenine Göre Duygusal Zekâya İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Program	N	\bar{X}	SS
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	101	3.7698	0.42417
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	84	3.7292	0.38896
Okul Öncesi Öğretmenliği	163	3.8336	0.42516
Özel Eğitim Öğretmenliği	65	3.8192	0.42907
Sınıf Öğretmenliği	121	3.8419	0.44334
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	66	3.8750	0.47078
Fen Bilgisi Öğretmenliği	67	3.8377	0.42530
Türkçe Öğretmenliği	187	3.7721	0.38377
Toplam	854	3.8059	0.41998

Betimsel analiz testi sonuçları en yüksek ortalama puanın 3.8750 ile Sosyal Bilgiler programı üzerinde olduğunu göstermektedir.

Ortalama puanlarda duygusal zeka girişimci becerisine ilişkin anlamlılığın aranmasında yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) bulguları ise Tablo 25'te görülmektedir.

Tablo 25

Programa Göre Duygusal Zekâya İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	1.517	7	0.217	1.231	0.283
Gruplar içi	148.938	846	0.176		

ANOVA testinde ($F_{(7, 846)} = 1.231, p > .05$) bulgusuna ulaşılmış olup, duygusal zekâ alt boyutuna ait girişimci becerilerde programa göre bir farklılığın bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Son alt boyut girişimci becerisi olan yenilikçi olma hakkında yapılan betimsel analiz sonuçları Tablo 26'da sıralanmıştır.

Tablo 26

Program Değişkenine Göre Yenilikçi Olmaya İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Program	N	\bar{X}	SS
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	101	3.3607	0.57413
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	84	3.3878	0.39394
Okul Öncesi Öğretmenliği	163	3.3926	0.48154
Özel Eğitim Öğretmenliği	65	3.4879	0.41794
Sınıf Öğretmenliği	121	3.4664	0.55811
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	66	3.5931	0.60518
Fen Bilgisi Öğretmenliği	67	3.3731	0.48602
Türkçe Öğretmenliği	187	3.3560	0.43577
Toplam	854	3.4120	0.49693

Yenilikçi olmaya ait program değişkenine göre betimsel analiz sonucu ortalama puanları 3.3560 ile 3.5931 arasında değiştiğini göstermektedir.

Betimsel analiz sonucunun baz alınmasıyla anlamlılığın aranması adına yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları ise Tablo 27'de bulunmaktadır.

Tablo 27

Programa Göre Yenilikçi Olmaya İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	3.960	7	0.566	2.316	0.024*
Gruplar içi	206.683	846	0.244		

ANOVA testi sonuçları ($F_{(7, 846)} = 2.316, p < .05$) şeklinde tespit edilmiş olup, program değişkeninin farklılaşmasına göre yenilikçi olma girişimci beceri alt boyutunda farklılığın anlamlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 28

Programa Göre Öğretmen Adaylarının Yenilikçi Olma Post-Hoc Testi Sonuçları

	Grupların Karşılaştırılması	Ortalama F.	Standart H.	Anlamlılık D
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	İlköğ. Matematik Öğr.	-0.02708	0.07299	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	-0.03196	0.06259	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.12723	0.07860	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	-0.10567	0.06662	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.23239	0.07823	0.86
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	-0.01246	0.07788	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	-0.00468	0.06104	1.00
İlköğr. Matematik Öğr.	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.02708	0.07299	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	-0.00488	0.06639	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.10016	0.08164	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	-0.07860	0.07020	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.20532	0.08130	0.329
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.01462	0.08096	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	0.03176	0.06492	1.00
Okul Öncesi Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.03196	0.06259	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	0.00488	0.06639	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.09527	0.07251	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	-0.07371	0.05931	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.20044	0.07211	0.156
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.01950	0.07173	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	0.03664	0.05296	1.00
Özel Eğitim Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.12723	0.07860	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	0.10016	0.08165	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	0.09527	0.07251	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	0.02156	0.07601	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.10516	0.08637	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.11478	0.08605	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	0.13192	0.07117	1.00
Sınıf Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.10567	0.06662	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	0.07860	0.07020	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	0.07371	0.05931	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.02156	0.07601	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.12672	0.07564	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.09322	0.07527	1.00
	Türkçe Öğretmenliği	0.11035	0.05767	1.00
Sosyal Bilgiler Öğr.	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.23239	0.07823	0.86
	İlköğ. Matematik Öğr.	0.20532	0.08130	0.329
	Okul Öncesi Öğretmenliği	0.20044	0.07211	0.156
	Özel Eğitim Öğretmenliği	0.10516	0.08637	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	0.12672	0.07564	1.00
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	0.21994	0.08572	0.293
	Türkçe Öğretmenliği	0.23708*	0.07077	0.024*
Fen Bilgisi Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	0.01246	0.07788	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	-0.01462	0.08096	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	-0.01950	0.07173	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.11478	0.08605	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	-0.09322	0.07527	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.21994	0.08572	0.293
	Türkçe Öğretmenliği	0.01714	0.07038	1.00
Türkçe Öğretmenliği	Psikolojik Dan. ve Reh.	-0.00468	0.06104	1.00
	İlköğ. Matematik Öğr.	-0.03176	0.06492	1.00
	Okul Öncesi Öğretmenliği	-0.03664	0.05296	1.00
	Özel Eğitim Öğretmenliği	-0.13192	0.07117	1.00
	Sınıf Öğretmenliği	-0.11035	0.05767	1.00
	Sosyal Bilgiler Öğr.	-0.23708*	0.07077	0.024*
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	-0.01714	0.07038	1.00

Anlamlılığın hangi programlar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Post-Hoc testi sonuçları ise Tablo 28’de sıralanmıştır.

Tablo 28’e göre Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenliği arasında anlamlılık bulunmakta ve bu farklılığın Sosyal Bilgiler Öğretmenliği üzerinde olduğu görülmektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Öğretmen adaylarının girişimci beceri eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından araştırıldığı bu çalışmada cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının girişimci becerilerinin risk alma ve duygusal zekâ alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunduğu, diğer alt boyutlarda (fırsatları görme, yenilikçi olma ve kendine güven) ise cinsiyete göre herhangi bir farklılık olmadığı görülmüştür. Duygusal zekâ alt boyutunda kadınların; risk alma alt boyutunda ise erkeklerin puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte ölçek genelinde yapılan analizde cinsiyet değişkeni açısından girişimci beceri eğilimlerinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Cinsiyet bağlamında elde edilen bu bulgular risk alma boyutunda erkek öğrenciler lehine ve duygusal zekâ boyutunda kadın öğrenciler lehine anlamlı farklılığın bulunduğu diğer boyutlarda ise cinsiyet değişkeni açısından farklılık olmadığı gözlenen (Avşar, 2007; Karademir, 2018) çalışmaların bulguları ile paralellik göstermektedir.

Sınıf düzeyi değişkenine göre risk alma boyutunda 1 ve 4. sınıf öğretmen adaylarının puan ortalamalarının diğer sınıf düzeylerine göre daha yüksek olduğu bununla birlikte yapılan ANOVA testinde ($F_{(3-850)} = 1.843, p > .05$) sınıf düzeyine göre risk alma boyutu puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine benzer olarak fırsatları görme boyutunda 1 ve 4. sınıf öğretmen adaylarının puan ortalamalarının diğer sınıf düzeylerine göre daha yüksek olduğu fakat yapılan ANOVA testi sonucunda ($F_{(3-850)} = 1.311, p > .05$) öğretmen adaylarının fırsatları görme boyutu puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kendine güven boyutunda 3. sınıf öğretmen adaylarının 1, 2 ve 4. sınıf öğretmen adaylarına göre daha yüksek ortalamalara sahip olduğu, yapılan ANOVA testi sonucunda ise ($F_{(3-850)} = 3.146, p < .05$) şeklinde olup kendine güven boyutunda öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklılığın hangi gruplar arasında bulunduğu dair yapılan Post-Hoc Bonferroni testi sonucunda 1. ve 3. sınıflar arasında 3. sınıflar lehine ($p < .05$) anlamlı bir farklılık olduğu, diğer sınıflar arasında ise anlamlı bir fark olmadığı sonucu tespit edilmiştir ($p > .05$). Duygusal zekâ boyutunda 4. sınıf öğretmen adaylarının diğer sınıflara göre daha yüksek puanlara sahip olduğu, yapılan ANOVA testi sonucu ($F_{(3-850)} = 3.146, p < .05$) duygusal zekâ boyutunda sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunu tespit edebilmek için yapılan Post-Hoc Bonferroni testi sonucunda 1 ve 4. sınıflar arasında 4. sınıflar lehine anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, öğretmen adaylarının aldığı derslerin sayısı arttıkça duygusal zekâ becerilerine yönelik artışın da doğru orantılı olarak kendini göstermekte olduğu şeklinde yorumlanabilir. Yenilikçi olma boyutunda da 3 ve 4. sınıf öğretmen adaylarının puanlarının diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan ANOVA testi ise ($F_{(3-850)} = 3.146, p < .05$) anlamlı bir farklılığa işaret etmektedir. Farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunu anlamak için yapılan Post-Hoc Bonferroni testinde 1 ve 3. sınıf öğretmen adayları ile 1 ve 4. sınıf öğretmen adayları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bu farklılığın 3 ve 4. sınıflar lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının sınıf düzeyi arttıkça yeniliklere açık olma durumlarında olumlu bir değişim olduğu söylenebilir. Bu bulgu 3. sınıf öğrencilerinin (Türkmen, 2014) ve son sınıf öğrencilerinin (Bilge, 2012) daha yüksek girişimcilik puanlarına sahip olduğu araştırmalar ile benzerlik göstermektedir. Bunun yanında sınıf düzeyine göre girişimci becerileri puanlarının üst sınıflarda yüksek olduğu fakat anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koyan araştırmalar da bulunmamaktadır (Pan, 2015; Memduhoğlu, 2017; Aydın, 2016).

Program değişkenine göre yapılan analizlerde risk alma boyutunda Özel Eğitim bölümü öğretmen adaylarının ortalama puanlarının diğer bölümlerin öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Puanlar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına yönelik yapılan ANOVA testi sonucuna göre ($F_{(7-846)} = 2.432, p < .05$) anlamlı bir farklılık olduğu, bu farklılığın hangi programlar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Post-Hoc Bonferroni testinde ise Özel Eğitim Öğretmenliği ile Sınıf Öğretmenliği arasında Özel Eğitim Öğretmenliği lehine anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Bu anlamlılıkta Özel Eğitim bölümüne özgü alınan derslerle ve risk alma ile ilgili daha fazla deneyime sahip olma durumlarıyla karşı karşıya kalmaktan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Fırsatları görme boyutunda Özel Eğitim programı ortalamalarının yüksek bir düzey seyretmekte olduğu görülmekle birlikte

yapılan ANOVA testi sonucunda ($F_{(7-846)} = 1.673, p > .05$) fırsatları görme boyutunda programlar arası anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Kendine güven boyutunda Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik programının ortalama puanlarının diğer programlara göre daha yüksek olduğu, yapılan ANOVA testi sonucunda ise ($F_{(7-846)} = 1.673, p > .05$) program değişkenine göre kendine güven boyutunda anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Duygusal zekâ boyutunda program değişkenine göre yapılan analizlerde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği puanının diğer programlara nazaran daha yüksek olduğu fakat yapılan ANOVA testi sonucunda ($F_{(7-846)} = 1.231, p > .05$) programlar arasında duygusal zekâ boyutunda anlamlı farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yenilikçi olma boyutunda program değişkenine göre yapılan analizde yine Özel Eğitim ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği puanlarının daha yüksek olduğu, yapılan ANOVA testi sonucunda ($F_{(7-846)} = 2316, p < .05$) sonucunda ise programlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılığın hangi programlar arasında olduğu belirlemek için yapılan Post-Hoc Bonferroni testi sonucunda Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ile Türkçe Öğretmenliği arasında Sosyal Bilgiler lehine anlamlı bir farklılık bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bir Eğitim Fakültesinde 6 programda girişimci eğilimlerin incelendiği farklı bir çalışmada risk alma ve kendine güven boyutunda fen bilgisi öğretmenliği; fırsatları görme boyutunda ise sınıf öğretmenliği lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Karademir, 2018). Fakat bu çalışmada yer alan programlar arasında Özel Eğitim Öğretmenliği programı bulunmamaktadır. Yine aynı araştırmada duygusal zekâ ve yenilikçi olma boyutunda Sınıf Öğretmenliği lehine anlamlı sonuçlar tespit edilmiştir (Karademir, 2018). 2018 yılındaki araştırma bulgusu ile bu araştırma sonuçları arasında bir farklılık bulunmaktadır. Girişimcilik becerilerinde Özel Eğitim Öğretmenliği puanları daha yüksek olmasına rağmen yenilikçi olma alt boyutu dışında diğer boyutlarda anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Literatürde yapılan araştırmalarda da program değişkenine göre girişimcilik becerilerinde farklılık bulunmadığını ortaya koyan araştırmalar araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir (Pan, 2015; Memduhoğlu, 2017).

Araştırma ile ölçek genelinde cinsiyete yönelik girişimcilik becerilerinde farklılığın bulunmadığı sonucu öğretmen adaylarında girişimcilik becerileri üzerinde cinsiyet etkisinin bulunmadığını göstermektedir. Bununla birlikte var olan becerilerin ortaya çıkarılması ve yeni becerilerin kazandırılmasında tercih edilecek yaklaşımların cinsiyete göre değerlendirilmesinde eşit oranların tercih edilmesi önerilmektedir. Risk alma becerisinde erkekler, duygusal zeka becerisinde kadınlar üzerinde çıkan anlamlı sonucun temelinde ise cinsiyetlerin kültürel doğası ile ilişkili olduğu düşüncesi bulunmaktadır. Sınıf düzeyine göre becerilerin üst kademe öğretmen adaylarında daha yüksek puanlarda seyretmesi ve oluşan anlamlı farklılığın, öğretmen adaylarının öğrenim boyunca aldığı derslerle oluşan bilişsel farkındalığın birbirlerini tetikleyen konumda olduğu gözlemine işaret etmektedir. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri programlar arasında oluşan girişimci beceri farklılığı ise program farklılığına eşlik eden bölüm temel derslerin kazandırmış olduğu ön görülerin halihazırdaki becerilerin ortaya çıkmasında göstermiş olduğu yansıma etkisi olduğu düşünülmektedir.

Girişimci ve türevlerini taşıyan tüm kavramların hayatımızın her alanını kapsadığını, toplumların doğrudan sosyoekonomik ve refah seviyesi ile etkileşimde olduğu, yüzyıla aşkın bir sürede eğitim ve öğretimin tüm kademelerinde kendini göstermesine istinaden girişimci becerilerin eğitim ve öğretim ile ve dolayısı ile öğretmen adayları ile tümünden ilişkili olduğu gerçeği kabul görmektedir (European Commission, 2013). Var olan girişimci becerilerin ortaya çıkarılması, üniversite öğrenimleri boyunca öğretmen adaylarına kazandırılması ve gelecek kuşaklara transfer edilmesi toplum refahının yükseltmesi açısından elzemdir. Gelecek nesillerin rehberi konumunda bulunan öğretmen adaylarının var olan girişimci becerileri üzerinde çalışılması, yeni girişimci beceriler kazanması önem arz etmekte olup, sahip olunan girişimci beceriler ile öğretmen adaylarının gelecek nesilde girişimci becerileri kazandırmada ve var olan yetenekleri ortaya çıkarılmasında devinim yaratacak bir sirkülasyona yol açacağı düşünülmektedir. Bu nedenle Eğitim Fakültesi öğretim programlarında girişimcilik temalı yeni eylem planları oluşturulması önerilmektedir. Bununla birlikte global eğitimin dinamikleri takip edilerek üniversiteler başta olmak üzere tüm eğitim kademelerinde girişimcilik eğitiminin daha yoğun bir katkı sağlayarak eğitim ve öğretim programlarının yeniden yapılandırılmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Araştırma bulgularında öğretmen adaylarında girişimci becerilerin bulunduğu ancak uygulamaya dökmeye yetersizlik olduğu gözlenmektedir. Öğretmen adaylarının daha fazla teşvik edilmesi, desteklenmesi ve becerileri uygulamalara entegre etme konusunda eksik kaldığı ara yetenekleri kazanması desteklenmelidir. Bu bağlamda özellikle Risk Alma girişimci beceri boyutunun gelişmesi için gerek ders olarak gerekse farklı alternatif eğitim ve öğretim materyalleri ile öğretmen adaylarının kısmi de olsa deneyim kazanmasına öncülük edilmesi önerilmektedir. Diğer yandan sınıf düzeyi arttıkça girişimci beceri farkındalığının

artmasına istinaden birinci sınıftan itibaren bu bilinç katlanarak daha yüksek düzeylere ulaşması için gerekli etkinlikler ve çalışmalar yapılabilir. Bu araştırma ile, farkındalığın kazandırılması adına, Eğitim Fakültelerinde öğretmen adaylarının girişimci beceri eğilimleri değerlendirilerek öncelikle Eğitim Fakültesi eğitim ve öğretim programı olmak üzere tüm fakültelerin eğitim ve öğretim programlarında girişimcilik çatısında yeni değişikliklerin yapılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda global eğitimin dinamikleri takip edilerek tüm kademelerde girişimcilik becerileri, girişimcilik becerilerinin kazandırılması ve girişimcilik farkındalığının artırılmasına yönelik araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Albayrak, A. S., Eroğlu, A., Kalaycı, S., Küçüksille, E., Ak, B., Karaatlı, M., Keskin, H., Çiçek, E., Kayış, A., Öztürk, E., vd. (2005). Spss uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri. Ankara: Asil Yayın Dağıtım, 330.
- Arıkan, R. (2018). Anket yöntemi üzerinde bir değerlendirme. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi, 1(1), 97-159.
- Avşar, M. (2007). Yüksek öğretimde öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin araştırılması, Çukurova Üniversitesinde bir uygulama. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Aydın, E. ve Galip, Ö. (2016). Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmeni adaylarının girişimcilik düzeylerinin incelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(3), 497-515.
- Bilge, H. ve Vedat, B. (2012) Girişimcilik eğilimi: Celal bayar üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (16):131-148.
- Buettner, T. (2020). Perspectives de population mondiale–Une vision sur le long terme/World Population Prospects– A Long View. Economie et Statistique, 520(1), 9-29.
- Commission, E. (2008), Entrepreneurship in higher education, especially within nonbusiness studies (final report of the expert group). Brussels, Belgium.
- Curth, A. (2011) Mapping of teachers' preparation for entrepreneurship education. Final Report, Framework Contract, No EAC, 19(06).
- Deveci, İ. ve Çepni, S. (2015), Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin testi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. İnsan Bilimleri Dergisi, 12 (2), 92-112.
- Economics, T. (2020), Unemployment rate. 20/09/2020 tarihinde <https://tradingeconomics.com/> adresinden alındı.
- Education, E. (2013). A Guide for Educators. European Commission–DG Enterprise & Industry, Brussels, (s 6).
- European Commission. Enterprise DG. Information, Communication Unit. Documentation Centre, and European Commission. Enterprise DG. (2004). Helping to Create an Entrepreneurial Culture: A guide on good practices in promoting entrepreneurial attitudes and skills through education (Vol. 25). Office for Official Publications of the European Communities.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., and Hyun, H. (2012), How to design and evaluate research in education.
- Karademir, E., Balbağ, M. Z., ve Çemrek, F. (2018). Öğretmen adaylarının girişimcilik düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Milli Eğitim Dergisi, 47(220), 177-200.
- Khan, M. I. (2011). Entrepreneurship education: Emerging trends and issues in developing countries. Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelimler ve Sorunlar (UYK2011). 27-29.
- Memduhoğlu, H. B., ve Şahin, M. (2017). Öğretmen adaylarının girişimcilik düzeylerinin incelenmesi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 6(1), 2146-9199.
- Navarro Sada, A. and Maldonado, A. (2007), Research methods in education. by Louis cohen, lawrence manion and keith morrison 469-470.
- Pan, V. ve Akay, C. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Education Sciences, 10(2), 125-138.
- Rasmussen, EA ve Sørheim, R. (2006). Eyleme dayalı girişimcilik eğitimi. Technovation, 26 (2), 185-194.
- Stewart, V. (2010), A classroom as wide as the world. Curriculum, 21, 97-114.
- Tüik (2020). Türkiye İstatistik Kurumu: İstihdam, İşsizlik ve Ücret. 20/09/2020 tarihinde <http://www.tuik.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- Türkmen, M. ve İşbilir, U. (2014), Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesi. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 9(2), 18-28.
- Wilmarth, S. (2010), Five sociotechnology trends that change everything in learning and teaching. Curriculum, 21, 80-96.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Sultan KARAGÖZ: Literatür Taraması, Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi, Veri Toplama, Veri Analizi, Yazma ve Düzenleme

Ezgi TAYLAN KOPARAN: Metodoloji, Veri Toplama, Danışmanlık ve Denetim, İnceleme-Yazma ve Düzenleme

Timur KOPARAN: Veri Toplama, Veri Analizi, İnceleme-Yazma ve Düzenleme